

Høringsinnspill fra Norsk Fosterhjemsforening til Prop. 1 S (2025) – Barne- og familiedepartementet

Innspill til kap. 1.2 Barnevernet og kap. 855 Statlig forvaltning av barnevernet

Det er en fosterhjems Krise i Norge. Over 400 barn som lever under omsorgssvikt venter på et trygt hjem. 9 av 10 barn under barnevernets omsorg bor i fosterhjem.

Fosterhjemmene er grunnmuren i barnevernet. Norsk Fosterhjemsforening setter pris på regjeringens forslag om økte midler til kommunene og Bufetatene for å styrke oppfølging av fosterhjem og kompetanse blant ansatte i barnevernet.

Fosterhjemsundersøkelsen 2025 viser at 60,4 % av fosterforeldre mener de har behov for mer spesialisert veiledning enn de får i dag. Et godt støtteapparat rundt fosterfamiliene er avgjørende for å forebygge brudd, sikre stabilitet for barna og styrke rekrutteringen av nye fosterhjem. Regjeringens ønske om å bruke familieråd til å løse samarbeidsutfordringer mellom fosterfamilier og barneverntjenester er positivt, men vi ser ikke helt hvordan roller i et familieråd kan være med å løse samarbeidsutfordringene mellom barneverntjenesten og fosterforeldrene? Vi ser det som viktig at slike tiltak følges tett opp og evalueres for å sikre reell effekt i praksis.

Innspill til Programkategori 11.20 Barnevern

Det er for få spesialiserte fosterhjem til barn med omfattende helse- og omsorgsbehov. Regjeringen anerkjenner behovet, men innfører ikke bistandsplikt for Bufetat til å hjelpe kommunene med rekrutteringen og etableringen av statlige spesialiserte fosterhjem. Dette begrunnes med høye kostnader og tvil om effekt, men Norsk Fosterhjemsforening stiller spørsmål ved kunnskapsgrunlaget for disse antagelsene.

Det bevilges 9 millioner kroner til et pilotprosjekt der Bufetat og kommunene sammen skal rekruttere spesialiserte kommunale fosterhjem. Dette er positivt og nyskapende. Men hva skjer med disse hjemmene og barna etter pilotprosjektet? Vil kommunen bære ansvaret for spesialiserte fosterhjem fremover – skal ikke staten satse mer på dette viktige og spesialiserte tiltaket?

Mangelen på spesialiserte fosterhjem fører til at barn med store behov plasseres i ordinære fosterhjem som ikke har/får forutsetninger til å ivareta dem. Dette øker risikoen for brudd og flyttinger, og mange av disse barna ender på institusjon – et tiltak som både er dyrere og mindre egnet for barn som egentlig kunne fått god omsorg i et spesialisert fosterhjem. Barn som vokser opp i stabile fosterhjem, klarer seg omtrent like godt som barn uten tiltak fra barnevernet (Barneombudet, rapport *Blod er ikke alltid tykkere enn vann*).

I Fosterhjemsundersøkelsen 2025 sier 34,2 % av fosterforeldrene at de har vurdert å si opp oppdraget; nær halvparten av dem fordi barnet hadde større behov enn fosterhjemmet kunne håndtere. Barneombudet viser også at 39 % av barn i fosterhjem flytter én eller flere ganger, i snitt 1,6 ganger første året. Slike relasjonsbrudd er skadelige og bidrar til utenforskap og sårbarhet senere i livet.

Menon Economics dokumenterer at samfunnet får 11 kroner tilbake for hver krone investert i fosterhjem. Det er derfor både faglig og økonomisk fornuftig å styrke satsingen på spesialiserte fosterhjem.

Foreningen ber derfor komiteen om å:

- Sikre at ca 500 millioner statlige midler til kjøp av tjenester, brukes til innkjøp og etablering av flere statlige spesialiserte fosterhjem.
- Gi Bufetat bistandsplikt for spesialiserte fosterhjem, slik at kommunene får nødvendig støtte i rekrutteringsarbeidet og driften av disse viktige hjemmene.

Økonomiske og sosiale rettigheter for fosterforeldre

Fosterforeldre utfører et krevende og komplekst offentlig oppdrag, men mangler grunnleggende rettigheter som arbeidstakere. Mange er frikjøpte i flere år uten rett til sykepenger fra dag 1, yrkesskadeforsikring eller oppsigelsesvern. De er på jobb for det offentlige 24/7 i et viktig omsorgsoppdrag, men uten regler som ivaretar dem, og uten forhandlingsmulighet når barnet er plassert. Kommunens behov for innsparing vil ofte overstyre fosterhjemmets og barnets behov.

Fosterhjemsundersøkelsen 2025 viser:

- 72,7 % av fosterforeldre er frikjøpte.
- 27,2 % får ikke full kompensasjon for tapt arbeidsinntekt.
- 70,6 % får ikke kompensert for tapt tjenestepensjon.
- 51,7 % opplever at familiens økonomiske trygghet er svekket etter at de tok oppdraget.

Selv om midler til kompensasjon for tap av tjenestepensjon er overført fra staten, praktiseres kompensasjonen ulikt i kommunene. Mange fosterforeldre har fortsatt ikke mottatt slik kompensasjon i 2025, selv om dette var tilgjengelig for kommunene fra 1/7. Kommunene er gitt full frihet til å bestemme hvordan og med hvilket beløp de skal kompensere, når de er pliktige til å innføre en ordning for kompensasjon fra 1. jan 2026. Denne uforutsigbarheten og fravær av tydelig definerte rettigheter for fosterforeldre, svekker både rekruttering og stabilitet og tillit til at man er verdsatt som fosterforelder.

Forening viser til den viktige innførte klageordning til statsforvalter på vedtak om ytelser og tiltak til fosterhjem. Det bør settes av midler for å evaluere om klageordningen virker etter sitt formål.

Norsk Fosterhjemsforening ber derfor komiteen om å:

- Gi frikjøpte fosterforeldre definerte rettigheter og beskyttelse tilsvarende arbeidstakere.Øremerk midler til ytelser til fosterhjem
- Sikre at Statsforvalteren fører kontroll med at midler til tjenstepensjon brukes etter hensikten.
- Sikre at den innførte klageordning for fosterforeldre på ytelser iht fosterhjemsavtalen blir effektiv, gjennom å evaluere ordningen.

Øvrige budsjettinnspill til familie- og kulturkomiteen: Ettervern

Ettervern er avgjørende for en trygg overgang til voksenlivet for unge som har hatt tiltak fra barnevernet. Likevel mottar bare halvparten av dem som har rett til ettervern, et tilbud. Menon Economics viser at hver krone investert i ettervern gir samfunnet fem kroner tilbake.

Norsk Fosterhjemsforening ber derfor komiteen om å:

- Øremerke midler til ettervern, slik at kommunene kan tilby unge mellom 18 og 25 år helhetlig støtte – både praktisk, økonomisk og emosjonell – tilpasset den enkeltes behov.

Oslo, 20. oktober 2025

Norsk Fosterhjemsforening

Tone Granaas, generalsekretær